

Wrocław, 20 lutego 2013 roku

WK.60/437/K-60/J-3/12

Pani
Urszula Badura
Dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich
we Wrocławiu

ul. Januszowicka 15a
53-135 Wrocław

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 roku, poz. 1113), przeprowadziła, w okresie od 8 listopada do 20 grudnia 2012 roku kontrolę gospodarki finansowej Zarządu Inwestycji Miejskich we Wrocławiu (zwany dalej ZIM) za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 października 2012 roku.

Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole podpisanym 20 grudnia 2012 roku i pozostawionym w jednostce.

Uchybienia i nieprawidłowości wystąpiły przy realizacji następujących zagadnień:

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Kontrola prawidłowości ewidencjonowania w urządzeniach księgowych dokumentów źródłowych wykazała, iż z próby objętej kontrolą, 7 faktur dotyczących grudnia 2011 roku na łączną kwotę 990.132,15 zł, które wpłynęły do ZIM w dniach 3 i 5 stycznia 2012 roku, ujęto w ewidencji księgowej w kolejnym okresie sprawozdawczym, tj. w styczniu 2012 roku, co stanowiło naruszenie przepisów wewnętrznych, określonych w §§ 21, 23 i 24 zarządzenia nr NO.0210-21/11 17 z października 2011 roku, wprowadzającego politykę rachunkowości Zarządu Inwestycji Miejskich, z których wynikało, że: *„Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego jednostka wprowadza w postaci zapisu wszystkie zdarzenia, które nastąpiły w tym okresie sprawozdawczym (art. 20 ust. 1 ustawy).”*, *„W księgach rachunkowych Zarządu ujmuje się wszystkie osiągnięte przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego niezależnie od terminu ich zapłaty.”*, *„Do ksiąg rachunkowych danego roku obrotowego wprowadza się zdarzenia, które nastąpiły w roku, który minął pod warunkiem, że wpływ dokumentów potwierdzających to zdarzenie gospodarcze nastąpił do 31 stycznia roku następnego.”*

Program komputerowy Księgowość Optivum firmy VULCAN za pomocą którego prowadzono ewidencję księgową ZIM nie spełniał wymogów art. 13 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku, nr 152, poz. 1229 ze zm.) oraz punktu II.1.29 załącznika nr 3 „Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych” rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych

oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 128, poz. 861 ze zm.). Program nie zapewniał automatycznej ciągłości przenoszenia sald z końca roku obrotowego (31 grudnia 2011 rok) na początek następnego roku obrotowego (1 stycznia 2012 rok). W dniach 30 i 31 grudnia 2011 roku wyksięgowano ze wszystkich dzienników częściowych (wydatków i dochodów; wadów i zfs) salda kont zespołów „0”, „1”, „2” i „8” zaś 1 stycznia 2012 rok wprowadzono do wszystkich dzienników częściowych salda wymienionych zespołów kont. Ponadto z dziennika częściowego wydatków i dochodów wyksięgowana na 31 grudnia 2011 roku suma bilansowa Wn i Ma wynosiła po 109.192.421,21 zł zaś 1 stycznia 2012 roku wprowadzona suma bilansowa Wn i Ma wyniosła po 68.525.808,71 zł. Suma bilansowa uległa obniżeniu z faktu, że 1 stycznia 2012 roku na poszczególne konta wprowadzono wartości *per saldo*. Z powoływanego art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości wynika, że wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych.

Wyksięgowanie salda konta 130 na 31 grudnia 2011 roku spowodowało między innymi niezgodność danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od 1 stycznia do 31.12.2011 roku z obrotami Ma konta 130 dla wydatków budżetowych – różnica 42.481,72 zł (analogicznie w 2009 i 2010 roku, różnice 16.275,94 zł oraz 3.818,91 zł) a także niezgodności stanów rachunków bankowych z saldami kont 130, 135 i 139 (różnice odpowiednio: 36.764,59 zł, 7.814,29 zł i 4.185.880,59 zł). W trakcie kontroli Główna Księgowa złożyła zobowiązanie, że ZIM wystąpi do autora programu tj. firmy VULCAN z wnioskiem o dokonanie zmian w programie aby program automatycznie przenosił salda kont z końca roku na rok następny bez ingerencji użytkownika programu.

Konto analityczne 201-GFOŚ na 31 grudnia 2011 roku (przed wyksięgowaniem sald zespołu „2”) wykazywało tylko należności (*per saldo*) 2.444.184,76 zł, zaś z obrotów tego konta wynikało, że występowały zarówno należności jak i zobowiązania. Zgodnie z opisem konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” zawartym w załączniku nr 3 „Plan kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych” do powoływanego rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...)” konto 201 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma - stan zobowiązań.

Umorzenia od przekazanych do użytkowania pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o wartości nie wyższej niż 3.500 zł ewidencjonowano w następujący sposób: Wn 013/020 Ma 800; Wn 800 Ma 072. Natomiast z obowiązującej w ZIM polityki rachunkowości wynika, że *„Zapisy strony Ma konta 072 umorzenie naliczonych od nowych, przekazanych do używania pozostałych środków trwałych, oraz wartości niematerialnych i prawnych o wartości nie wyższej niż 3.500 zł, w korespondencji z kontem 013 i 020”*. Tymczasem zgodnie z opisem konta 072 zawartym w załączniku nr 3 do powoływanego rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) umorzenie jest księgowane w korespondencji z kontem 401.

Nie prowadzono w ZIM konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” dla operacji gospodarczych dotyczących środków z budżetu na inwestycje. Równowartość środków wydatkowanych przez ZIM na sfinansowanie inwestycji ewidencjonowano Wn 201 Ma 130, bez zapisu równoległego Wn 810 Ma 800. Przepisy przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zobowiązują jednostki budżetowe do ewidencji na koncie 810 środków otrzymanych z budżetu na inwestycje i wykazywania w sprawozdaniu finansowym (zestawieniu zmian w funduszu) – równowartości środków budżetowych wydatkowanych na finansowanie inwestycji. Środki z budżetu na inwestycje ewidencjonowane są na koncie 810 w korespondencji z kontem 800 „Fundusz jednostki”, którego analityka powinna zapewniać możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki.

Wystąpiły niezgodności pomiędzy zobowiązaniami wynikającymi z ewidencji księgowej ZIM a zobowiązaniami wykazanymi w sprawozdaniach Rb-28S za okresy: od początku roku do 31 grudnia 2010 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku. W kolumnie 7 „Zobowiązania ogółem” nie wykazano wszystkich bezspornych zobowiązań niespłaconych do końca okresu sprawozdawczego, w łącznych kwotach odpowiednio 6.894.116,41 zł i 26.854.855,33 zł. Było to niezgodne z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 20, poz. 103), z którego wynika, że kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Ponadto z § 8 ust. 2 załącznika nr 39 „Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” do ww. rozporządzenia wynika, że w kolumnie „Zobowiązania ogółem” wykazuje się wszystkie bezsporne zobowiązania niespłacone do końca okresu sprawozdawczego

W zakresie przygotowania i realizacji zamówień publicznych

W przypadku realizacji zamówienia publicznego pod nazwą „Obiekty Naukowe Wrocławia przy ulicy Stabłowickiej 147/149 we Wrocławiu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej”, stwierdzono, że pomimo, iż Zamawiający zawarł z Wykonawcą 12 sierpnia 2011 roku aneks nr NZU/362-23/ONW/5/11 (do umowy z 28 czerwca 2010 roku nr NZU/362-23/ONW/10) w sprawie zmiany terminu wykonania zadania z 12 sierpnia na 30 września 2011 roku, Wykonawca nie przedłożył Zamawiającemu, wymaganego w SIWZ oraz w § 11 pkt 1 umowy NZU/362-23/ONW/10, zabezpieczenia należytego wykonania umowy w postaci aneksu do gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy, uwzględniającego zmianę terminu wykonania umowy do 30 września 2011 roku.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pani Dyrektor, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Wprowadzanie do ksiąg rachunkowych Zarządu danego okresu sprawozdawczego wszystkich zdarzeń, które dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zgodnie z zasadami określonymi w § 21 oraz §§ 23-24 zarządzenia Dyrektor ZIM nr NO.0210-21/11 17 z października 2011 roku wprowadzającego zasady (politykę) rachunkowości Zarządu Inwestycji Miejskich.
2. Dostosowanie programu komputerowego VULCAN, stosowanego w jednostce, do wymogów określonych w art. 13 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 roku, nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz punkcie II.I.29 załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 128, poz. 861 ze zm.), a w szczególności:
 - a) zapewnić automatyczną kontrolę ciągłości sald z końca roku obrotowego na początek następnego roku obrotowego;
 - b) wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów ujmować w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych;
 - c) na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” wykazywać salda zobowiązań i należności zgodnie z ich rzeczywistym stanem.
3. Doprowadzenie do zgodności zapisów obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości z zapisami określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a dotyczącymi kont: 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych” oraz 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje”.
4. Dokonywanie zapisów o zdarzeniach na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, zgodnie z przepisami art. 15 ust. 1 powoływanej ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z zasadami funkcjonowania kont, określonymi w powoływanym rozporządzeniu rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości (...) a w szczególności:

- a) operacje związane z zakupem pozostałych środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych ujmować Wn 013 „Pozostałe środki trwałe”/020 „Wartości niematerialne i prawne” Ma 201 „Rozrachunki z odbiorami i dostawcami”;
 - b) zapłatę za fakturę - Wn 201 Ma 130;
 - c) umorzenie w pełnej wartości, w miesiącu przyjęcia do używania: Wn 401 „Zużycie materiałów i energii” Ma 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych”;
 - d) wpływ środków z budżetu na finansowanie wydatków ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej Wn 130 „Rachunek bieżący jednostki” Ma 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”;
 - e) koszty dotyczące inwestycji Wn 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” Ma 201 „Rozrachunki z odbiorami i dostawcami”;
 - f) zapłata zobowiązania wobec wykonawcy lub dostawcy (wydatek na inwestycje) Wn 201 „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami” Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”;
 - g) równowartość wydatków dokonanych ze środków budżetu na finansowanie inwestycji Wn 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” Ma 800 „Fundusz jednostki”;
 - h) sprawozdanie o wydatkach budżetowych (Rb-28S) Wn 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” Ma 800 „Fundusz jednostki”;
 - i) przeksięgowanie w końcu roku obrotowego salda konta 810 „Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje” na konto 800 „Fundusz jednostki”;
 - j) rozliczenie kosztów na uzyskane efekty inwestycyjne na podstawie protokołów (OT) Wn 011 „Środki trwałe” Ma 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”;
 - k) przekazanie środka trwałego innej jednostce Wn 011 „Środki trwałe” Ma 800 „Fundusz jednostki”.
5. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103), a w szczególności - w sprawozdaniu budżetowym Rb-28S w kolumnie „Zobowiązania ogółem” wykazywać wszystkie bezsporne zobowiązania niespłacone do końca okresu sprawozdawczego.
6. Przestrzeganie postanowień umów zawartych z Wykonawcami w celu realizacji przedmiotu zamówień publicznych, w tym w zakresie wnoszonego przez Wykonawcę zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez jego błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Rafał Dutkiewicz

Prezydent Miasta Wrocławia